

BRANDAFARIN JOURNAL OF MANAGEMENT

Volume No.: 3, Issue No.: 43, Oct 2023

P-ISSN: 2717-0683 , E-ISSN: 2783-3801

Comparison of academic procrastination among children and adolescents with parents Educated and illiterate

Mahnaz Gorjizadeh Ardeshiri

Post DBA graduate of Tarjoman Oloom Higher Education Institute

Abstract

The present study was conducted with the aim of comparing academic procrastination among children and adolescents with educated and illiterate parents. The research method was descriptive and analytical; In order to collect the necessary data to achieve the goals of the research, from the sources Available and related to the subject of the research was taken and the resulting information was analyzed with qualitative methods. This article has reviewed the brief description of the records and history of procrastination and education among parents in a conceptual way in this field. Then, the concept of teaching children and adolescents as a branch of human knowledge has been deeply investigated, and then the background of past research and the opinions of scientists and elders have been stated. At the end of the article, practical suggestions about various trainings and especially reducing procrastination for children and teenagers have been presented.

Keywords: education, child and adolescent, procrastination.

مقایسه ی اهمال کاری تحصیلی در بین کودک و نوجوان با والدین

تحصیل کرده و بیسواد

مهناز گرجی زاده

دانش آموخته Post DBA موسسه آموزش عالی ترجمان علوم

چکیده:

پژوهش حاضر با هدف بررسی مقایسه ی اهمالکاری تحصیلی در بین کودک و نوجوان با والدین تحصیل کرده و بیسواد صورت پذیرفته است. روش پژوهش توصیفی تحلیلی بوده است؛ به منظور گردآوری داده‌های لازم برای نیل به اهداف پژوهش، از منابع موجود و مرتبط با موضوع پژوهش فیش برداری شد و اطلاعات حاصل با شیوه‌های کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. این مقاله، توصیف مختصر سوابق و تاریخچه ی اهمالکاری و تحصیلات در بین والدین، را بصورت مفهومی در این زمینه را مرور کرده است. سپس مفهوم آموزش به کودک و نوجوان را به‌عنوان شاخه‌ای از دانش بشری را مورد بررسی عمیق قرار داده است و سپس پیشینه ی تحقیقات گذشته و نظریات دانشمندان و بزرگان بیان شده است. در پایان مقاله، پیشنهادهایی کاربردی در مورد آموزش های گوناگون و بخصوص کاهش اهمالکاری برای کودک و نوجوان ارائه شده است.

کلمات کلیدی: آموزش، کودک و نوجوان، اهمالکاری.

مقدمه:

خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی علی رغم دگرگونی های بسیار هنوز هم در رشد روانی بهنجار و انتقال ارزش های فرهنگی هر جامعه کارکرد اساسی را به عهده دارد و باید برای قوام و تحکیم جایگاه آن برنامه ریزی های جهانی-ملی و منطقه ای صورت گیرد. رشد و تکامل و فعال شدن استعدادها و توانایی های هر شخص مستلزم وجود خانواده سالم، جامعه سالم و موقعیت (مجموع شرایط زمانی-مکانی مؤثر) سالم است و توأم بودن آن ها از ضرورت های آموزشو پرورش مؤثر و موفق است (افشاری، 1395). سواد و تحصیلات خانواده یکی از عوامل مهم پیشرفت بشر در جهان امروز است. پیشرفت تکنولوژی، صنعت، بهداشت و علوم مختلف مدیون این عامل مهم است (افشاری، 1395). بی سوادی در تمام ابعاد زندگی انسان می تواند تأثیر بسزایی داشته باشد، مخصوصاً در بهداشت، رشد اقتصادی، رشد فرهنگی، رشد و تربیت فرزندان، بی نظمی و ناهنجاری کودکان، رشد اشتغال و غیره مطالعات نشان داده است که هرچه آسیب های روانی بیشتر باشد، موقعیت اجتماعی شخص را پایین ترمی آورد و عواملی چون فقر، بیکاری، تعداد فرزندان، اعتیاد، طلاق و... که همه موجب پایین آمدن موقعیت اجتماعی و فرهنگی شخص می شود و آشفتگی های آسیب های روانی رابه وجود می آورد معمولاً افرادی که در سطح پایین اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زندگی می کنند، سطح تحصیلات کمتری نسبت به افراد همسال خود دارند و میزان تحصیلات در این خانواده ها به شدت آفت پیدا می کند (کوشکی، 1393). پایین بودن تحصیلات خانواده یکی از پارامترهایی است که می تواند بر افت تحصیلی تأثیر داشته باشد. افت تحصیلی یکی از نگرانی های مهم خانواده و دست اندرکاران تعلیم و تربیت است که این پدیده علاوه بر زیانهای هنگفت اقتصادی آثار سوء بر سلامت روانی دانش آموزان داشته، نگرانی نامطلوبی برای خانواده ها به دنبال دارد. (سعیدی پور، 1391). یکی از روان شناسان تربیتی بر اساس یافته های علمی و تجارب تحقیقاتی خود بیان می کند . والدینی که اهل مطالعه یا علاقه مند به مباحث علمی و یافته های تحقیقاتی هستند و دوست دارند با اهل علم و اصحاب اخلاق حشر و نشر دانشنده باشند و در مهمانی رفت ها و مهمان دعوت کردن ها به این نکته اهمیت بیشتری می دهند و آن را اصلی ترین معیارهای ارتباطات اجتماعی به شمار می آورند، فرزندانشان بیشترین موفقیت تحصیلی و نوآوری های فکری را از خود نشان می دهند (افروز، 1391).

راهکارهای عملی انجام شده برای کاهش افت تحصیلی در کشورهای همسطح:

افت تحصیلی موضوعی غیرقابل حل نیست، اما حل آن هم یکباره و ناگهانی و باشیوه های آنی میسر نیست. برای مقابله با این پدیده، به برنامه ریزی های دراز مدت و زیربنایی احتیاج است. برنامه هایی که براساس واقعیت های اجتماعی باشند و ضمانت اجرایی به عنوان یکی از اصول برنامه ریزی آموزشی رداشته باشند. بهره گیری از مطالعات تطبیقی یعنی استفاده از تجربیات سایر کشورها در این زمینه می تواند مؤثر باشد.

به عنوان مثال در هند راه های زیر را به کار برده اند: روشهای مؤثر تدریس عرضه گردید. - باز آموزی معلمان آغاز شد. - بین والدین و معلمان رابطه نزدیکتر ایجاد شد. در کشور پاکستان بیشتر روی بازآموزی ها تاکی شده و بازآموزی معلمان را سرلوحه کار خود قرار داده اند و معتقدند که این کار باید شامل آموزش مهارتهای تدریس، بازنگری محتوای دروس و آموزش مهارتهایی باشد که انگیزه دانش آموزان را به درس و تحصیل بیشتر کند (همان منبع). تاثیر تشویق والدین به فرزندان در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تشویق در امر یادگیری و آموزش، عامل و محرکی اساسی برای کودک به حساب می آید. تجربیات نشان داده کودکانی که در کلاس و مدرسه به خاطر درس مورد تشویق قرار می گیرند بیش از دیگران به فراگیران در یادگیری کمک می کنند و به فراگیری مسائل موفق می شوند. نقش تشویق در یادگیری به مراتب مهمتر و مؤثرتر از نقش تنبیه است. همچنین تشویق در

یک درس، اگر چه سبب رشد و پیشرفت کودکان در همان درس می شود ولی اثر عام آن، آنقدر پدیده است که دیگر دروس را هم در بر می گیرد این امر به خاطر آن است که کودک در اثر تشویق کلا دیدی مثبت به یادگیری پیدا کرده و بصورت کلی تری به درس و مدرسه علاقه پیدا می کند. بدین ترتیب می توان گفت که پاداش، عکس العملی است که مربی بدنبال رفتار مطلوب متری از خود نشان می دهد و باعث تکرار رفتار در موقعیتهای بعدی می گردد. پس بهتر است در فرآیند یاددهی - یادگیری از تشویق بیش از تنبیه استفاده کنیم، مگر در مواردی ناچار باشیم از تقویت منفی استفاده کنیم (رستمی، 1393).

تحصیلات و سطح فرهنگ خانواده پایین بودن سطح تحصیلات و فرهنگ خانواده در درجه ی اول سبب می شود که والدین نتوانند کمک های درسی لازم را به دانش آموزان نموده و در حل مشکلات آن ها را یاری کند و در درجه ی دوم باعث می شود والدین در خانه کمتر از روزنامه ، مجله و کتاب استفاده کنند ؛ در نتیجه فرزندان چنین خانواده هایی نیز از این لحاظ در محرومیت به سر می برند. همچنین به دلایل فقر فکری چنین خانواده هایی نمی توانند نگرش های لازم را به فرزندان خود برای ادامه ی تحصیلات مناسب بدهند. والدین کم سواد و بی سواد معمولاً کمتر به مسئله ی پیشرفت تحصیلی فرزندان خود فکر می کنند، آن ها به دنبال روال عادی زندگی خود هستند و از روابط و همکاری نزدیک با اولیای مدیری گاهی لازم را ندارند ؛ در صورتی که دانش آموزانی که والدین آن ها تحصیلات بالاتری دارند ، بهتر می توانند از امکانات ، راهنمایی و کمک والدین در رفع مشکلات درسی خود مدد بگیرند. والدین تحصیل کرده احتمالاً بیش از پدران و مادران کم سواد یا بی سواد به اهمیت و ارزش تحصیلات واقف هستند و علاقه مندی بیشتری به پیشرفت تحصیلی فرزندان نشان می دهند و رسیدگی و پیگیری جدیتری در این راه به عمل می آورند (بیابانگرد، 391).

تحصیلات والدین:

از آن جا که تحصیلات والدین می تواند نقش مهمی در امر تربیت فرزندان داشته باشند و والدین تحصیل کرده به دلیل احراز مشاغل بهتر و مفید تر به خودی خود از فرهنگ بالاتر و محیط و موقعیت بالاتر و محیط و موقعیت بهتری برخوردار خواهند بود و برخوردار از موقعیت خوب اجتماعی به نوبه خود تأثیر روی نگرش فرزندان نسبت به والدین و احساس امنیت و اعتماد به نفس آنها می شود و در نتیجه بهتر می توانند با محیط خود ارتباط برقرار کنند و همین امر موجب رشد و شکوفایی استعداد آن ها می شود. در حالی که کودکی که والدین وی تحصیلات خوبی ندارند نه تنها نمی توانند به وجود آنها افتخار کنند بلکه در خود احساس حقارت می کنند. و ارتباط و تعامل آنها از سایرین کمتر است. البته تحصیلات به تنهایی نمی توانند عامل پیشرفت فرد محسوب شود. اما از آنجا که تحصیلات میتواند موجب آگاهی بیشتر و قرار گرفتن در وضعیت اجتماعی، اقتصادی بالاتر می گردد و نیز در تحقیقات ثابت شده که شغل و سطح اجتماعی والدین نیز رابطه مستقیمی با پیشرفت تحصیلی فرزندان دارند. بنابراین ملاک انتخاب تحصیلات والدین و تأثیری که بر روی پیشرفت تحصیلی فرزند آن ها می گذارد به این دلیل منظور شده است که خانواده های با تحصیلات بالاتر فرزند کمتری دارند و بنابراین بهتر می توانند با آنها در ارتباط باشند. معمولاً وقت بیشتری برای رسیدگی به مسائل آن ها را دارند. کودکی که در کنار بزرگسالان تحصیل کرده و اهل مطالعه و با حوصله پرورش یافته و بزرگ می شود مسلماً پیشرفت تحصیلی او از سایر کودکانی که از چنین محیط مساعدی بی بهره اند به مراتب بالاتر است (هالت، 2014).

بی سوادی والدین:

بی سوادی والدین نیز یکی از پارامترهایی است که می تواند در افت تحصیلی دانش آموزان مؤثر باشد، زیرا عدم توانایی والدین جهت کمک به فرزندان در امر تحصیل و نبودن پشتیبان در جهت راهمایی فرزندان ، می تواند سبب سر در گمی دانش آموز و ایجاد اضطراب در او گردد. همین عدم اطمینان در مورد آن چه که دانش آموز انجام می دهد و نبود راهنما در منزل سبب می شود تا دانش آموز با یقین و اطمینان کامل نتواند به پیش ببرد. البته این مطلب کلیت ندارد و دانش آموزان با استعداد می توانند بدون راهنما نیز به سر منزل مقصود برسند و لیکن این موضوع ، مربوط به دانش آموزانی است که دارای استعداد کمتری هستند

و جهت پیشرفت، نیاز به یاری دهنده دارند (کاووسی، 1396). از خصوصیات و ویژگی هایی که مانع و سدی می باشند برای انجام خوب، درست و به موقع کارها و دستیابی به موفقیت و پیشرفت را به تأخیر می اندازند، می توان به اهمال کاری اشاره نمود.

اهمال کاری به تعبیری که الیس و نوس،^۱ (2002) آن را به کار بردند، یعنی کاری که تصمیم به اجرای آن گرفته شود و آن کار حداقل می تواند در آینده برای فرد نتایجی را در بر داشته باشد، ولی بدون دلیل به آینده محول می گردد. در عین حال، عدم انجام آن نیز به زیان شخص است و از این بابت خود را سرزنش می کند، چنین فرآیندی فرد را وادار می کند که برای موجه جلوه دادن عادت مورد نظر دلایل متعددی را بیاورد (فستینگر^۲، 1957: به نقل از تامیان، 1388).

تعاریف و مفاهیم اهمالکاری تحصیلی:

اهمال کاری در زبان لاتین از دو بخش "pro" به معنی (جلو)، پیش و (در حمایت) و به معنی (فردا) و به گونه تحت اللفظی به معنی (تا فردا) است. مترادف های آن شامل مسامحه، تعلل ورزی، دو دلی، به تأخیر انداختن و به عقب انداختن انجام کاری به ویژه به علت بی دقتی عادت، یا به تعویق انداختن یا تأخیر غیر ضروری است (استیل^۴، 2007). نظریه های گوناگونی در زمینه ی تعلل ورزی (اهمال کاری) وجود دارد. نظریه های رفتاری عمدتاً براساس سازه تقویت به تبیین تعلل ورزی می پردازند. رفتارگراها بر این باور هستند که به تعویق انداختن کار برای فرد اثر تقویتی بیشتری دارد و این تقویت منجر به تداوم یافتن رفتار تعلل ورزی می شود. رویکرد روان تحلیل گری تعلل ورزی را به عنوان یک رفتار مشکل آفرین در نظر می گیرد که نشان دهنده وجود هیجانات منفی زیر بنائی حل نشده است و عمدتاً معطوف به اعضای خانواده فرد می باشد. رویکرد شناختی نیز بر نقش باورهای غیر منطقی و انتظارات غیر واقع بینانه در تعلل ورزی تأکید می کند (بالکیس و دورو^۵، 2007).

در حوزه تحصیلی نیز تعلل ورزی تحصیلی به عنوان تأخیر در انجام یک تکلیف تحصیلی با وجود اینکه شخص از نتایج و پیامد های آن آگاهی دارد، تعریف شده است (استیل، 2007). نمی توان تصور نمود که اشخاصی وجود دارند که هیچگاه اهمال کاری نمی کنند. در حقیقت اهمال کاری چنان شایع می باشد که اگر فردی به چنین آیتی "من هرگز اهمال کاری نمی کنم" پاسخ مثبت بدهد، اینگونه برداشت می شود که این فرد یا دروغ می گوید یا اینکه خواسته به گونه ای جامعه پسند پاسخ داده باشد (سنکال، کوئستنر و والراند^۶؛ ۱۹۹۵؛ به نقل از منصوریان، ۱۳۸۹). اهمال کاری عبارت است از انجام ندادن تکلیف و یا کار در بازه زمانی مد نظر و یا عقب انداختن آن تا آخرین لحظات. اهمال کاری هنر ادامه دادن دیروز و گریز و دوری از امروز است. اهمال کاری کار بشر است، اما مقصود از اهمال کاری که صحبت آن است تأخیر و اجتناب طبیعی و معمولی نیست که هر از گاهی پیش می آید، بلکه منظور نوعی خصوصیت در شخصیت فرد می باشد که در رضایت مندی فرد از خودش اختلال ایجاد می کند و به کیفیت روابط انسانی زبان می رساند، این نوع از اهمال کاری، اهمال کاری مزمن یا سندرم شخص نامیده شده است (سولومن، ۱۹۸۶؛ به نقل از کوثری، ۱۳۹۱). اگرچه بیشتر افراد مقداری، تأخیر اندازی و طفره رفتن را در انجام کارهایشان تجربه می کنند، اما بعضی آن را روش زندگی خود قرار داده اند. فرد اهمال کار کسی است که می داند و آگاه است باید این کار را انجام داده و توان انجام آن را نیز دارد ولی انجام آن را عقب می اندازد (پایولا، ۲۰۰۵). اهمال کاری به عنوان نبود خود تنظیمی و مایل بودن به تأخیر و عقب انداختن آنچه برای رسیدن به مقصود ضرورت دارد، توصیف می گردد (اینور، مورات و کان^۷، ۲۰۱۱). از دیدگاه سنکال، کاستنر و والراند (۱۹۹۵) واژه اهمال کاری این گونه شناخته می شود که شخص در ذهن خود فرضیات لازم برای به پایان رساندن کاری را دارد، اما در انجام و تمام کردن آن در زمان مورد نظر و تعیین شده شکست می خورد. اهمال کاری باعث می گردد فرد کارهای بیهوده و بی ثمر انجام دهد. اهمال کاری سارق زمان است و موجب می گردد شخص احساس گناه کند و دید دیگران نیز نسبت به او تغییر نماید (ساتن^۸، ۲۰۰۹). تصمیم به عقب انداختن کاری که می توان اکنون و در زمان حال انجام داد، به ظاهر جایگزین مقبولی است برای عملی ساختن آن و این امکان را می دهد که خود را فریب داده و تصور کنیم که با انجام ندادن کاری که قرار بوده انجام دهیم به خود دروغ نگفته ایم. با وجود شایع بودن و فراوانی حضور این مشکل در جامعه، اهمال کاری یک سازه روان شناختی نسبتاً ناشناخته است و سوالات و مجهولات زیادی در مورد علت های اهمال کاری و خصوصیات افراد اهمال کار، بدون جواب مانده است (استیل، ۲۰۰۷). به نظر می رسد اهمال کاری از واقعیات بی چون و چرای زندگی است که در بین قشر خاصی از افراد شیوع ندارد، بلکه در بین تمام اقشار جامعه اعم از دانشجو، دانش آموز و شاغلین دیده می شود (فراری، 1995). اهمال کاری به عنوان رفتاری نکوهیده و ناپسند در نظر گرفته می شود، اما متأسفانه جامعه روند روبه رشدی را از این رفتار عادت ناشایست شاهد است. مطالعه پژوهش های تجربی پیشین نیز نشان می دهند که اهمال کاری در حوزه وظایف و تکالیف تحصیلی در میان جمعیت دانش آموختگان بسیار شایع و رایج

¹ Ellis & knaus

² Festinger

³ crustiness

⁴ Steel

⁵ Balkis & Duru

⁶ Senecal, Koestner & Walrand

⁷ Aynur, Murat & Can

⁸ Saten

بوده است (فاران ، 2004). ویزلی^۱ (1994) این یافته ها را با اثبات اینکه اهمال کاری به عنوان یک متغیر پیش بین، رابطه معناداری با پایین آمدن معدل نمرات دارد، مورد تایید قرار داده است. ناگفته نماند که هر شخصی در همه کارهایی که در مدت زمان زندگی خود انجام می دهد ، دچار اهمال کاری نمی گردد (الیس و نال، ۱۹۹۷). به عنوان نمونه دانشجویی که در انجام تکالیف تحصیلی خود ، مبادرت به اهمال کاری می ورزد، ممکن است در پرداخت قبض های خود ، پرداخت اجاره منزل ، پرداخت شهریه دانشگاه، پاسخ دادن به ایمیل های خود و خیلی از مسائل دیگر اهمال کاری ننماید. ما در طول شبانه روز و کلاً در زندگی با موارد زیادی از این دست روبرو می شویم ، به عنوان نمونه شاهد هستیم که بعضی از دوستانمان در انجام امور اداری خود و یا ثبت نام هایی که باید انجام دهند اهمال کاری می کنند ، اما هرگز انجام فرایض دینی خود را عقب نمی اندازند یا در بین اقوام و فامیل خود مشاهده می کنیم که بعضی از آن ها به شدت در دیدار از آشنایان خود اهمال می کنند، اما در بسیاری از موقعیت ها و امور دیگر سر وقت و زمان لازم حاضر بوده و اهمال کاری نمی کنند ، اما به طور کلی ، اهمال کاری عاداتی فراگیر است. بعضی افراد ، خود نیز اقرار می کنند که در انجام کارهایشان اهمال کاری می نمایند و خود را دارنده این رفتار نكوهیده می دانند و حاضر می شوند این برچسب را به خود بچسبانند (الیس و نال ، ۱۹۹۷). برخی از پژوهش ها از دو گونه ویژه اهمال کاری صحبت کرده اند: اهمال کاری رفتاری و اهمال کاری تصمیمی (میلگرام^۲ و تن، ۲۰۰۰). اهمال کاری رفتاری به معنای تأخیر در تکمیل تکالیف اصلی و مهم است (مک کون ، جانسون^۳ و تپزل ، ۱۹۸۹). اهمال کاری تصمیم گیری به معنای تأخیر آگاهانه در تصمیم گیری در مدت زمان تعیین شده می باشد (ایفرت^۴ و فراری ، ۱۹۸۹).

فراری (۱۹۹۴) اهمال کاری رفتاری و اهمال کاری تصمیم گیری را به عنوان نوع اهمال کاری بدکنش معرفی می کند و در رابطه با اهمال کاری رفتاری به اهمال کارانی اشاره می نماید که انجام فعالیت ها را به جهت حفاظت از عزت نفس آسیب پذیر خود به تأخیر می اندازند و منظور او از اهمال کاران تصمیمی ، اهمال کارانی است که تصمیم گیری های خود را به سبب دوری از اختلاف و تعارض عقب می اندازند.

تالیس^۵ و باومیستر (۱۹۹۶) اهمال کاری را بر دو نوع می دانند: نوع اول ، اهمالی است که انجام ندادن آن برای شخص مهم بوده و یا از انجام ندادن آن احساس خطر نماید. نوع دوم ، انجام ندادن کاری است که شخص مایل است آن را انجام دهد ، اما در زمان انجام آن فعالیت دچار ترس، اضطراب، دلشوره و دلپره می گردد.

بر اساس تقسیم بندی های دیگر ، انواع دیگری از اهمال کاری عبارتند از: اهمال کاری عمدی و تعمدی (فراری ۱۹۹۵ ، بالکیس و دورو ، ۲۰۰۹). اهمال کاری روان رنجورانه (الیس و ناوس ، ۱۹۹۷). اهمال کاری تحصیلی (هیل ، چابوت و بارال، ۱۹۷۸). اهمال کاری وسواس گونه (فراری ، ۱۹۹۱؛ به نقل از جوکار و دلاورپور ، ۱۳۸۶).

الیس و جیمز نال (۱۹۹۷) معتقدند، اهمال کاری از ۳ وجه مختلف تشکیل شده است: - خود شکوفائی: به ویژگی های شخص و اهدافی که در زندگی خود تعیین نموده است مربوط می شود. - حفظ موقعیت شخصی: منظور تمام کارهایی است که شخص در زندگی انجام می دهد و شامل وظایف شغلی و شخصی فرد می گردد. فرد این فعالیت ها را به جهت تثبیت موقعیت خود در جامعه انجام می دهد. - احساس بی مسئولیتی نسبت به دیگران: اشاره به خودخواهی فرد دارد و اینکه تنها مسائل اوست که با اهمیت است.

¹ Weasley

² Milgram

³ Johenson

⁴ Eiffert

⁵ Tallis

ویژگی های افراد اهمال کار

- تاخیر و عقب انداختن بیش از حد کارها (الیس و ناوس ، ۱۹۹۷).
- فرد اهمال کار ، تصمیم می گیرد که کاری را انجام دهد اما بدون علت و دلیل مشخصی آن را عقب می اندازد (هیل ، چابوت و بارال^۱ ، ۱۹۷۸).
- تمایل بیش از حد به زندگی در گذشته و عمل کردن بر مبنای باورهای مربوط به گذشته (الیس و نال ، ۱۹۹۷).
- انکار توانایی ها و مهارت های خود و انتخاب کارهای سطح پایین (میلگرام و تن ، ۲۰۰۰).
- داشتن برآورد ضعیف نسبت به عملکرد خود (استیل ، ۲۰۰۷).
- داشتن عزت نفس پایین ، اعتماد به نفس پایین و خود کم بینی (ایفرت و فراری ، ۱۹۸۹).
- داشتن اضطراب در اکثر مواقع (پایولا ، ۲۰۰۵).
- از لحاظ جسمی افتاده و وارفته است (الکساندر و آن و گبوزی ، ۲۰۰۷).
- داشتن باورهای خودکارآمدی بسیار ضعیف و افکار غیر منطقی (هاول و واتسون^۲ ، ۲۰۰۷).
- فرد اهمال کار در زمینه تصمیم گیری در مورد مسائل بسیار دچار مشکل می باشد (سولومن و راثبلوم ، ۱۹۸۴).
- اکثر مواقع در حال توجیه کردن خود و دیگران و دلیل تراشی به سر می برد (جانسون و سلانی^۳ ، ۱۹۹۶).
- به دست آوردن موفقیت در فرد اهمال کار در پایین ترین سطح خود قرار دارد (الکساندر و آن و گبوزی^۴ ، ۲۰۰۷).
- برنامه ریزی دقیق و منظمی در زندگی فرد اهمال کار به چشم نمی خورد (سیروس و پایچیل^۵ ، ۲۰۰۲).
- مهارت های خودتنظیمی چنین اشخاصی بسیار ضعیف می باشد (دوویت و اسکونبرگ^۶ ، ۲۰۰۲).
- فرد اهمال کار ، دچار افسردگی می گردد و در اغلب مواقع ناراحت به نظر می رسد (بویس ، ۱۹۸۹).
- در نهایت اهمال کاری برای او به صورت عادت در زندگی ظاهر می گردد (ریوایت^۷ ، ۲۰۰۷).

علل و دلایل اهمال کاری: از نظر الیس و جیمز نال ، ۳ مشکل اساسی وجود دارد که باعث می گردند افراد کارهای خود را به تعویق اندازند. این سه مشکل عبارتند از: الف) احساس خود کم بینی. ب) پایین بودن سطح تحمل ، خشم و دشمنی. ج) اشتیاق در لذت جویی کوتاه مدت.

دیگر محققان دلایل دیگری را برای اهمال کاری عنوان می نمایند که از میان آن ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:--عدم وجود مهارت مدیریت زمان (الکساندر و آن و گبوزی ، ۲۰۰۷).--ناراحتی زیاد از اینکه انجام دادن کارها دشوار است (الکساندر و آن و گبوزی ، ۲۰۰۷).--ناتوانی در به دست آوردن تمرکز لازم (هاول و واتسون ، ۲۰۰۷).--داشتن وابستگی بیش از حد به اطرافیان (هاول و واتسون ، ۲۰۰۷).--وجود ترس از شکست خوردن در آن ها (سولومن و راثبلوم ، ۱۹۸۴).--ترسیدن از ارزیابی های منفی دیگران (فراری ، ۱۹۹۲).--تنفر از انجام کار (سولومن و راثبلوم ، ۱۹۸۴).--نداشتن تسلط لازم برای انجام کار و ناشی بودن (الیس و نال ، ۱۹۹۶).--داشتن صفت و ویژگی کمال گرایی (جانسون و سلانی ، ۱۹۹۶).

¹ Hill, Chabot & Barrall

² Howell, A. J.; Watson

³ Johnson & Slaney

⁴ Alexander & Onwuegbuzie

⁵ Sirois & Pychyl

⁶ Schouwenburg

⁷ Rivait

نتیجه گیری:

تحصیلات والدین، سرآغاز و زیر بنای پیشرفت جریان زندگی خانواده و جامعه است. اهمیت تحصیلات، صاحب نظران تعلیم و تربیت را به تلاش برای کشف مهمترین عوامل مؤثر در پیشرفت و یا افت وضعیت رفتاری و درسی، وادار نموده است. با توجه به پیشینه های موجود و مطالعات انجام شده در رابطه با موضوع تحقیق که در مورد "تأثیر تحصیلات والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان" است می توان نتیجه گرفت که سطح تحصیلات والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان نقش مستقیمی دارد و دانش آموزانی که خانواده های تحصیل کرده دارند و در اجتماع اعتبار بیشتری دارد در امر تحصیل پیشرفت و ترقی بیشتری دارند.

به عقیده ی بزرگان دین کسب علوم در دوران جوانی مناسب تر است و بهتر در ذهن می ماند و ذهن جوان را از اشتغال به موضوعات نامربوط و بیهوده بازمی دارد؛ هرچه جامعه به عالم بیشتر اهمیت دهد و انگیزه های علمی را بیشتر تشویق کند، جوانان را به شناخت بهتر خود، جامعه و جهان رهنمون می سازد و در نتیجه آنان را از گرایش به خلاف و انحرافات بازمی دارد و همچنین این امر بدون کمک والدین و شناخت آن ها از نوجوانان تحقق نمی یابد. تحصیلات والدین در برقراری عدالت و دوری از تبعیض و اختلاف ناعادلانه و ناروا بین کودکان و ایجاد نزدیکی و صمیمیت واقعی و تعامل و گرمی روابط بین اعضای خانواده، بسیار مؤثر و سازنده و سرنوشت ساز است. به طور کلی، نقش تحصیلات والدین، در تربیت فرزندان و جلوگیری از بروز ناهنجاری ها و بزهکاری ها، رعایت نظم و انضباط در خانه و مدرسه و جامعه، رشد شخصیت و اعتماد به نفس و عزت نفس و دوری از لغزش ها، داشتن هدف در زندگی، توانایی در برقراری روابط محبت آمیز و برخورد خوب و مؤدبانه با دوستان و همکلاسی ها و معلمان، پرورش احساس مسئولیت در برابر خانواده و جامعه، رعایت بهداشت فردی و نظافت عمومی، نگهداری و حفظ منابع طبیعی و اموال عمومی بسیار حساس و مهم است. با توجه به تمام مفاهیم و تعاریفی که از اهمالکاری بیان شده، می توان بیان داشت که تربیت والدین و نحوه ی برخورد با کودک و نوجوان و رفتارهایی که والدین انجام می دهند، پیامدهایی را به همراه دارند که باعث اهمالکاری فرزندان می شود و در نتیجه والدینی که از تحصیلات مطلوبی برخوردارند در نهایت فرزندان مرتب، منظم و مسئولیت پذیر تری را تربیت می کنند و هر گونه تنبلی و اهمالکاری در این گروه از کودکان و نوجوانان بسیار کمتر است.

پیشنهادات:

در تحقیقات نتیجه گرفته شد که میزان تحصیلات والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر بسیار زیادی دارد. دانش آموزانی که در خانواده های کم سواد و بی سواد زندگی می کنند افت تحصیلی دارند. در اینجا برای ارفع این نقیصه پیشنهاداتی بیان می شود: آموزش های لازم توسط مربیان، اساتید خبیره و صاحب نظر در مسائل تعلیم و تربیت در مورد نحوه کمک کردن و پیگیری وضع درسی و چگونگی برخورد با کودکان در داخل خانه و نحوه تهیه لوازمات نوشت افزار و غیره داده شود. برای استفاده صحیح و درست از وسایل کمک آموزشی و استفاده مداوم از آن برای معلمین و مربیان، آموزشها و تعلیمات اساسی لازم و ضروری داده شود و امکانات لازم در این باره در محیط آموزشگاه ها فراهم گردد. امکان تحصیلات همگانی برای والدین با هزینه کمتر تبلیغ و ارشاد و جلب همکاری والدین تشکیل جلسات آموزشی بوسیله مسئولین و مربیان مدرسه ارزش قائل شدن برای تحقیقات علمی مخصوصا در زمینه افت تحصیلی انجام تحقیقات علمی بیشتر و برنامه ریزی برای رسیدن به اهداف والدین بخاطر بیسوادی؛ اطلاع از چگونگی برخورد مناسب با فرزندان نداشته باشند. می توانیم با برگزاری جلسه های توجیهی در انجمن اولیا و آموزش آنها در برخورد مناسب با فرزندان به آنها کمک کنیم. والدین جهت علاقه مند نمودن فرزندشان به آنها وعده های صحیح بدهند مثلا اگر قبول شدی تو را به مسافرت می برم یا برای کامپیوتر می خرم نه اینکه به آنها وعده خرید موتور دهند که عاملی برای افت تحصیلی آنهاست. با آموزش های لازم والدین باید در کنار پیشرفت تحصیلی فرزندان، احساس خلاقیت و نوآوری را نیز در آنها رشد دهند و در این زمینه تلاش کنند. پیشنهاد می شود والدین خود به دنبال مطالعه، ورزش، نظم پذیری و مسئولیت پذیری باشند تا بهتر بتوانند تأثیر مطلوبی بر روی فرزندان خویش داشته باشند. می توان بیان داشت که رفتارهای والدین به وضوح در زندگی کودک و نوجوان به چشم می خورد و در آینده ی آنان مؤثر است.

منابع:

- افروز، غلامعلی، 1391، اقتدار والدین، ماه نامه ی پیوند، انجمن اولیاء و مربیان.
- افروز غلامعلی(1394)، مبانی روانشناختی افت تحصیلی؛ انتشارات مدرسه 30-31.
- بیابنگرد، اسماعیل،(1381)، روش های پیشگیری از افت تحصیلی، تهران، نشر انجمن اولیا و مربیان.
- چنگ، فولاد، (1392)، مقاله ی روش هایی برای ایجاد انگیزه ی مطالعه در فرزندان، مجله پیوندشماره 131. اسفندماه.
- حیدری، اکرم(1389)، بلوغ، مشکلات روانی نوجوان و جوان، افت تحصیلی-نشر گستر تهران. 13، 31.
- سلسبیلی، نادر، قاسمی، نرجس(1393)، "عوامل مؤثر بر شکست تحصیلی: نگاهی دوباره به عوامل درونی و بیرونی"، نشریه پژوهشکده.
- تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش، سال بیست و یکم-شماره 1.
- سعدی پور(بیابانگرد)، اسماعیل(1391)، روش های پیشگیری از افت تحصیلی/ انتشارات انجمن اولیاء و مربیان
- رستمی، رقیه؛(1396)، "بررسی تأثیر سطح سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان"، نخستین همایش ملی علوم تربیتی و روانشناختی.
- زراعتی رقیه،(1392)، بررسی تاثیر فعالیتهای فوق برنامه بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان از دیدگاه: مدیران، دبیران و دانش آموزان دبیرستانهای شهرستانهای استان تهران.
- علیزاده گرجی، خورشید،(1394)، "رابطه یافت تحصیلی با افت ریاضی مدرسه ای" یازدهمین کنفرانس آموزش ریاضی /ایران ساری.
- کاووسی، محمد، (1389)، نقش خانواده در پیشرفت تحصیلی فرزندان، اصفهان، نشر انجمن اولیا و مربیان.
- کریمیان، علیرضا؛(1397)، "پایان نامه نقش سواد والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان"
- کوشکی، فاطمه، (1395)، "پایان نامه: نقش سواد والدین در پیشرفت تحصیلی فرزندان"،
- کوهستانی، حسن، دست باز، حسن؛(1398)، پایان نامه افت تحصیلی.
- میر کاظمی مقدم، نورالدین، (1391) مقاله اعتماد به نفس و چگونگی تقویت آن در فرزندان مجله پیوند ، شماره 331، اسفندماه.
- هالت، جان،(2018)، زمینه یا بر شکست تحصیلی-ترجمه دکتر مهشید فروغان-انتشارات قطره-چاپ سوم-31، 33.
- Seligman, Martin E. P. (1990). *Learned Optimism*, New York: Alfred A. Knopf, Inc., p. 101, ISBN 0-394-57915-1.
- Sharynzhad AA. [Philosophy of education]. Tehran: Amir Kabir; 2002. P.270-5. (Persian).
- Archive of SID/ www.SID.ir.